

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la mecanismul de administrare a importului preferențial de zahăr în Republica Moldova

1.	Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului
	Proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la mecanismul de administrare a importului preferențial de zahăr în Republica Moldova a fost elaborat de către Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, în colaborare cu Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare.
2.	Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite
2.1	Temeiul legal sau, după caz sursa proiectului actului normativ
	Proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la mecanismul de administrare a importului preferențial de zahăr în Republica Moldova a fost elaborat în baza cadrului normativ național privind reglementarea comerțului exterior cu luarea în considerare a angajamentelor internaționale asumate de Republica Moldova în domeniul comerțului. În conformitate cu prevederile Legii nr. 1031/2000 privind reglementarea de stat a activității comerciale externe, Guvernul asigură promovarea politicii de stat în domeniul comerțului exterior, adoptă acte normative în problemele activității comerciale externe, protejează interesele economice ale Republicii Moldova și poate stabili, în condițiile legii, restricții sau mecanisme de reglementare a exportului și importului de mărfuri. Mai mult ca atât, politica de stat în domeniul comerțului exterior se realizează prin instrumente de reglementare tarifar-vamală și netarifară, inclusiv prin utilizarea contingentelor și a altor mecanisme administrative de gestionare a fluxurilor comerciale. Proiectul este elaborat și în conformitate cu Legea nr. 100/2017 privind actele normative, care stabilește principiile și procedurile de elaborare și fundamentare a actelor normative, precum și cu Codul vamal al Republicii Moldova, care reglementează aplicarea taxelor vamale, administrarea contingentelor tarifare și utilizarea regimurilor vamale preferențiale. La nivel internațional, proiectul respectă angajamentele asumate în cadrul Organizației Mondiale a Comerțului (OMC). Normele GATT 1994 prevăd, în principiu, eliminarea restricțiilor cantitative la import sau export (art. XI), dar permit adoptarea unor măsuri justificate de interes public sau de necesitatea protejării pieței interne în condițiile prevăzute de art. XX al GATT 1994, cu respectarea principiilor proporționalității, nediscriminării și transparenței. În plan regional, proiectul respectă prevederile Acordului Central European de Comerț Liber (CEFTA 2006), în special art. 23 și art. 23 bis, care recunosc caracterul sensibil al piețelor agricole și permit adoptarea unor măsuri comerciale compatibile cu regulile OMC în situații de perturbare gravă a pieței interne. De asemenea, proiectul este compatibil cu Acordul privind zona de comerț liber din cadrul CSI, care permite excepții justificate în conformitate cu normele GATT 1994. Mecanismul propus urmărește instituirea unui instrument administrativ transparent și proporțional de monitorizare și gestionare a importurilor de zahăr în regim preferențial, în vederea menținerii echilibrului pieței interne și a protejării intereselor economice ale statului, fără a aduce atingere principiilor comerțului liber și concurenței loiale consacrate în acordurile comerciale internaționale. Totodată, urmare multiplelor solicitări din parte mediului de faceri și asociațiilor de business, la 6 mai 2026, pe platforma Comitetului pentru Antreprenoriat Sectorial, în cooperare cu Camera de Comerț și Industrie, MDDED a organizat consultări publice pe subiectul în cauză cu participarea instituțiilor guvernamentale, deputaților din cadrul Parlamentului RM, procesatorilor, fermierilor

	și producătorilor din industria alimentară, privind producerea, consum și importul de zahăr în vederea identificării unor soluții echilibrate pentru întregul lanț valoric al sectorului.
2.2	Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
	Sectorul zahărului din Republica Moldova constituie o componentă esențială a lanțului agro-industrial național, cu implicații economice, sociale și teritoriale semnificative. În prezent, sectorul implică aproximativ 80 de producători agricoli cultivatori de sfeclă de zahăr, două unități industriale de procesare, aproximativ 3.500 de locuri de muncă directe și exploatarea anuală a circa 14.000 hectare de teren agricol. Investițiile cumulative realizate în ultimele decenii depășesc 130 milioane euro, iar contribuțiile fiscale anuale sunt estimate la aproximativ 600 milioane lei. Din perspectiva raportului dintre producție și consum, Republica Moldova dispune de o capacitate anuală de producție de aproximativ 100.000 tone de zahăr, în timp ce consumul intern anual este estimat la circa 65.000–70.000 tone, inclusiv necesarul aferent regiunii transnistrene. Astfel, producția internă este capabilă să acopere integral necesarul pieței interne. Cu toate acestea, în ultimii ani, piața internă a fost expusă unor fluxuri sporite de importuri din state terțe, realizate în unele cazuri la prețuri semnificativ inferioare costurilor interne de producție, generate de diferențe structurale (costuri energetice, regimuri fiscale, sprijin public) dintre economiile exportatoare și Republica Moldova. În asemenea condiții, importurile realizate la prețuri reduse pot genera presiuni concurențiale semnificative asupra producătorilor autohtoni, afectând echilibrul pieței și competitivitatea sectorului agroindustrial al zahărului. În lipsa unor instrumente instituționale rezonabile de gestionare a acestor evoluții, diferențe structurale pot conduce la distorsiuni ale mecanismelor concurențiale și la erodarea capacităților interne de producție. În prezent, importul de zahăr este reglementat în raport cu Uniunea Europeană, în baza contingentelor tarifare stabilite prin Acordul de Asociere (DCFTA), și este exclus din regimurile de liber schimb cu Ucraina, Turcia și statele EFTA. În același timp, Republica Moldova permite importuri nelimitate, fără taxe vamale, din state precum Serbia, Belarus sau Federația Rusă, în baza acordurilor existente sau a regimurilor aplicabile. Dacă importul din Serbia a fost suspendat temporar (pana în 27.04.2026), din Belarus se constată o intensificare a importurilor în ultima perioadă (603 tone în 4 luni ale anului curent), import efectuat de un singur importator (trader). Totodată, din 11.05.2026 pana la data de 20.05.2026 au fost importate 437 tone de zahar alb din Serbia, cu un preț de import de 13,2 lei/kg (fără TVA). Această situație generează un risc semnificativ de concurență neloială pentru producătorii autohtoni, având în vedere că zahărul provenit din aceste țări beneficiază de costuri de producție mai reduse, determinate în special de prețuri mai mici la energie și de scheme de sprijin sau subvenționare din partea statelor respective. Un efect de impact pentru economia națională este tendința intensificării importurilor de zahăr în condiții preferențiale și la prețuri semnificativ inferioare costurilor de producție din RM, ceea ce generează presiuni concurențiale asupra producătorilor autohtoni și afectează considerabil competitivitate industriilor naționale de producere a sfecei de zahăr și de zahăr, iar în cazul lipsei unor măsuri implementate la nivel național de susținere a industriilor naționale pe termen lung există riscul creării unei dependențe de importuri din țări terțe - factor care va afecta inclusiv securitatea alimentară națională. Este important de menționat că mecanismele existente nu sunt afectate de prezentul proiect. Contingentele tarifare preferențiale stabilite în baza DCFTA, precum și cele prevăzute în Anexa nr. 1 la Legea nr. 172/2014, inclusiv alocarea de 3 000 de tone destinată procesatorilor industriali, rămân neschimbate.

	Adițional, utilizarea zahărului importat din state terțe, care nu beneficiază de statut originar în sensul regulilor de origine preferențiale aplicabile comerțului cu Uniunea Europeană, poate afecta posibilitatea operatorilor economici de a obține originea preferențială pentru produsele finite destinate exportului pe piața UE. Acest risc este relevant, în special, pentru producătorii de sucuri, produse zaharoase, bomboane, produse de patiserie și alte produse alimentare în a căror fabricare este utilizat zahărul ca materie primă. Prin urmare, pentru a permite exportul preferențial către Uniunea Europeană al produselor finite, este necesar ca originea zahărului utilizat să fie verificată în raport cu regulile de origine aplicabile fiecărei categorii de produse, inclusiv cu regulile privind cumularea originii. În acest context, asigurarea trasabilității zahărului și a documentelor justificative privind originea acestuia este esențială pentru ca operatorii economici să poată demonstra respectarea condițiilor de origine preferențială și să beneficieze de acces preferențial pe piața Uniunii Europene. Totodată, evidențiem că, cadrul normativ actual prevede posibilitatea instituirii unui regim special de reglementare a importului de zahăr (Legea nr. 1031/2000), însă nu include un mecanism instituțional permanent și previzibil de aplicare a acestor prevederi. Lipsa unui astfel de mecanism limitează capacitatea autorităților de a monitoriza și gestiona evoluțiile pieței într-o manieră anticipativă și coerentă, generând riscuri sistemice: expunerea pieței la fluctuații bruște, imposibilitatea corelării importurilor cu producția internă și stocurile, incertitudine pentru operatori, descurajarea investițiilor pe termen lung și riscul dependenței structurale de importuri pentru un produs alimentar de bază. Astfel, ținând cont că Legea nr. 1031/2000 stipulează prevederi mai generale/ globale privind comerțul extern și HG 92/2023 cu privire la punerea în aplicare a Codului vamal prevede mecanisme generale privind importurile preferențiale, aprobarea proiectului HG propus va permite instituirea unui mecanism complementar permanent funcțional și clar cu prevederi concrete privind gestionarea importului preferențial de zahăr în RM, prin care vor fi inclusiv reduse lacunele instituționale și normative aferente gestionării contingentelor preferențiale la importul de zahăr. În același timp, experiența internațională, în special cea a Uniunii Europene, confirmă că piața zahărului este recunoscută drept un sector agricol sensibil, pentru care statele aplică mecanisme instituționale de monitorizare și stabilizare a pieței, inclusiv contingente tarifare de import, sisteme de raportare a producției și stocurilor, precum și posibilitatea aplicării unor măsuri de salvagardare Prin urmare, elaborarea și aprobarea proiectului Hotărârii Guvernului sunt justificate de necesitatea asigurării funcționării echilibrate a pieței interne, prevenirii distorsiunilor concurențiale, protejării investițiilor și locurilor de muncă, asigurării securității alimentare și instituirii unui cadru normativ transparent și previzibil pentru toți participanții din cadrul pieței. Adoptarea Hotărârii Guvernului propuse va permite instituirea unui mecanism normativ clar de monitorizare și gestionare a importurilor de zahăr, bazat pe criterii obiective și proceduri transparente, care va asigura corelarea acestora cu necesarul real al pieței interne și cu nivelul producției naționale, în deplină conformitate cu legislația națională și cu angajamentele internaționale asumate de Republica Moldova.
3.	Obiectivele urmărite și soluțiile propuse
3.1	Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi
	Proiectul de hotărâre are drept obiectiv instituirea unui cadru normativ clar și predictibil privind reglementarea importului de zahăr în Republica Moldova, prin stabilirea unui mecanism de administrare a importurilor preferențiale în baza contingentelor tarifare. Conform datelor statistice, în perioada anilor 2019–2023, importurile de zahăr alb au oscilat între

5,6 și 14,2 mii tone anual, în dependență de recolta internă și de prețurile internaționale. În 2024, volumul a crescut la circa 35 mii tone (de 6,2 ori comparativ cu 2023), nivel menținut și în 2025. Schimbarea a fost determinată în principal de apariția Serbiei ca furnizor structural relevant (42–43% din total în 2024–2025), în condițiile regimului preferențial CEFTA care prevede taxă vamală 0% și fără limitare cantitativă.

Regimurile comerciale actuale prevăd o abordare diferențiată a importurilor din UE, OMC, Marea Britanie, EFTA care sunt limitate prin contingente (~16 700 tone cumulativ), în timp ce importurile din CEFTA (în special Serbia) și CSI (cu excepția Ucrainei) beneficiază de taxa 0% nelimitat (sau liberalizarea totală). Acest fapt a înregistrat în anii 2024–2025 importuri masive la prețuri semnificativ inferioare costurilor interne de producere (12,43–14,04 MDL/kg fără TVA Serbia vs 17,08–19,30 MDL/kg cost intern), generând pierderi cumulative ale producătorilor de aproximativ 301,5 mln MDL în perioada de referință. Diferențele de cost reflectă — costuri energetice diferențiate (gaz Moldova 480 USD/1000 m³ vs Serbia 320 USD vs Belarus 128 USD), subvenționare directă diferențiată (Moldova 0 EUR/ha pentru sfeclă vs Serbia 300 EUR/ha) și buget agricol diferențiat (raport 1:14 între cele două țări).

Astfel, obiectivul principal al proiectului propus este menținerea continuității lanțului agroindustrial și a capacităților interne de aprovizionare; susținerea industriei naționale de producere a zahărului – un sector strategic, care asigură locuri de muncă în mediul rural, oferă venituri stabile pentru agricultorii implicați în cultivarea sfecele de zahăr și susține investiții semnificative în procesare. Este important de subliniat că acest sector este considerat unul sensibil nu doar în Republica Moldova, ci și în alte economii majore, precum Uniunea Europeană sau Statele Unite, unde sunt aplicate politici active de sprijin și protecție.

În același timp, aprobarea proiectului HG va permite:

- aplicarea unui mecanism de administrare a importurilor preferențiale de zahăr în baza contingentelor tarifare;
- asigurarea unei gestionări transparente și previzibile a importurilor;
- menținerea unui raport echilibrat dintre producția internă și importuri;
- protejarea stabilității sectorului agroindustrial și a investițiilor;
- prevenirea perturbărilor pieței interne generate de importuri necorelate cu necesarul real.

Intervenția normativă propusă urmărește asigurarea unei funcționări echilibrate și stabile a pieței interne a zahărului, prin corelarea volumului importurilor cu nivelul producției interne, al consumului și al stocurilor existente, precum și prin instituirea unor mecanisme transparente și nediscriminatorii de acces la import pentru operatorii economici.

Principalele elemente ale proiectului sunt:

- stabilirea cadrului de administrare a contingentelor tarifare preferențiale pentru importul de zahăr (codul tarifar 1701 99 10 — zahăr alb);
- instituirea unui plafon anual de import de 3 000 tone pentru țările cu care nu sunt prevăzute limitări cantitative și/sau taxe vamale la importul de zahăr alb;
- instituirea unor mecanisme de monitorizare a pieței interne, inclusiv a producției, consumului și stocurilor, pe baza indicatorilor prevăzuți la art. 8 din regulament;
- asigurarea posibilității de ajustare a contingentelor în caz de deficit real sau iminent (art. 10).

Cantitatea de 3 000 tone propusă reprezintă o marjă tehnică de aprovizionare, calculată în baza datelor statistice, în special importurilor înregistrate în ultimii 3-5 ani, destinată acoperirii unor necesități suplimentare ale operatorilor economici, și reflectă continuitatea mecanismelor de administrare aplicate anterior (de exemplu, prin Hotărârea Guvernului nr. 683/2025). Volumul este limitat în raport cu dimensiunea pieței interne și contribuie la menținerea stabilității sectorului agroindustrial.

	Plafonul anual de 3 000 tone pentru importurile preferențiale de zahăr este justificat inclusiv în raport cu dimensiunea pieței interne, capacitatea de producție națională, capacitățile consumului, stocurile disponibile și dinamica recentă a importurilor. Republica Moldova dispune de o capacitate anuală de producție de aproximativ 100 000 tone zahăr, în timp ce consumul intern anual este estimat la 65 000–70 000 tone. Astfel, producția internă este suficientă pentru acoperirea necesarului pieței interne. Raportat la consumul intern anual estimat de 65 000–70 000 tone, plafonul de 3 000 tone reprezintă aproximativ 4,3–4,6% din consumul anual, nivel proporțional și limitat, care permite accesul la importuri preferențiale fără a afecta semnificativ producția autohtonă. Totodată, importurile provenite din state cu regim preferențial nelimitat au fost realizate la prețuri semnificativ inferioare costurilor interne de producție, iar această diferență creează presiuni concurențiale asupra producătorilor autohtoni și riscă să afecteze stabilitatea sectorului. Intervenția propusă urmărește menținerea capacităților de producție existente și prevenirea retragerii investițiilor din sectorul zahărului. În acest sens, menționăm că, pe parcursul anului curent, sunt acordate măsuri de sprijin pentru cultivarea sfecei de zahăr, care vor contribui la reducerea costurilor de producție și, implicit, la asigurarea unor prețuri mai accesibile pentru consumatori. Aplicarea regimului preferențial de import va fi efectuată conform articolelor 95¹¹-95¹⁴ ale Regulamentului de punere în aplicare a Codului vamal, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.92/2023, fiind prevăzut expres că contingentele tarifare sunt gestionate potrivit ordinii cronologice a momentului acceptării (oră/min./sec.) declarațiilor vamale de punere în liberă circulație (import). Fiecare contingent tarifar este identificat printr-un cod care să faciliteze gestionarea acestuia. Principalele rezultate și de impact pentru economia națională urmare aprobării actului normativ propus vor fi: - asigurarea unui mecanism funcțional permanent care va permite monitorizarea evoluțiilor importului de zahăr pe piața RM, prin prisma capacităților de producere și de consum și identificarea deficitului pe piață; - administrarea importului de zahăr conform unor indicatori clar stabiliți și identificarea necesității stabilirii contingentului preferențial pentru import, - excluderea riscului de monopolizare a pieței, precum și susținerea industriilor producătoare de zahăr naționale, - evitarea necesității adoptării unor măsuri urgente de intervenție pe piață și eventualelor crize în sector, - asigurarea continuității și funcționalității sectorului, a companiilor locale și a companiilor instituite cu suportul investițiilor străine atrase în țară, - excluderea riscului unei eventuale dependențe de importuri de zahăr.
3.2	Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare În procesul de elaborare a proiectului de hotărâre au fost analizate mai multe opțiuni de politică publică privind gestionarea importurilor de zahăr și asigurarea funcționării echilibrate a pieței interne. Opțiunea 1 – Menținerea situației actuale (status quo) ar fi presupus continuarea funcționării pieței fără un mecanism permanent de corelare a importurilor cu producția internă și stocuri. Această opțiune prezintă riscuri semnificative de expunere la fluctuații speculative, accentuarea presiunilor concurențiale asupra producătorilor autohtoni și descurajarea investițiilor. În lipsa unui mecanism instituțional de gestionare a importurilor, evoluțiile pieței pot genera dezechilibre structurale care

	ar putea afecta stabilitatea sectorului agro-industrial al zahărului și capacitatea de producție internă. În aceste condiții, menținerea situației actuale nu poate fi considerată o soluție sustenabilă pe termen mediu și lung. Opțiunea 2 – Aplicarea exclusivă a instrumentelor de apărare comercială (antidumping, compensatorii, de salvagardare) presupune proceduri complexe și îndelungate, de natură reactivă, care nu oferă un instrument adecvat pentru gestionarea preventivă și continuă a importurilor. În practică, aceste proceduri sunt îndelungate și reactive, fiind aplicabile doar după apariția unor efecte negative semnificative asupra pieței sau asupra industriei naționale. În consecință, ele nu oferă un instrument adecvat pentru gestionarea preventivă și continuă a importurilor, ci doar pentru intervenții punctuale în situații de criză. Opțiunea 3 – Liberalizarea completă a importurilor ar putea genera riscuri majore pentru stabilitatea sectorului, conducând la diminuarea competitivității producătorilor autohtoni, reducerea investițiilor și erodarea capacităților interne de producție, cu efecte negative asupra ocupării forței de muncă în mediul rural și a veniturilor bugetare. Deși această opțiune ar reflecta o abordare de liberalizare totală a comerțului, analiza impactului economic indică faptul că o asemenea soluție ar putea genera riscuri semnificative pentru stabilitatea sectorului agro-industrial al zahărului. În context, atragem atenția asupra faptului că în perioada 1 ianuarie – 20 mai 2026 din Serbia și Belarus (țări care cad sub incidența unui regim total liberalizat) au fost importate 1040 tone de zahăr fără achitarea taxelor vamale. În context, venim cu opțiunea optimală, și anume instituirea unui mecanism normativ de administrare a contingentelor tarifare preferențiale care reprezintă o abordare echilibrată, ce permite gestionarea transparentă și previzibilă a importurilor, corelând volumul acestora cu producția internă și consumul, prevenirea perturbărilor pieței și asigurarea accesului nediscriminatoriu al agenților economici la importuri, și menținerea unui cadru stabil și previzibil pentru business. În același timp, soluția propusă este compatibilă cu legislația națională și cu angajamentele comerciale internaționale ale Republicii Moldova și reflectă practici utilizate în mod curent pentru gestionarea piețelor agricole sensibile. Instituirea unui mecanism normativ de administrare a contingentelor tarifare preferențiale la importul de zahăr a fost considerată opțiunea cea mai adecvată pentru atingerea obiectivelor proiectului și pentru asigurarea funcționării echilibrate a pieței interne a zahărului.
4.	Analiza impactului de reglementare
4.1	Impactul asupra sectorului public
	Implementarea proiectului nu implică crearea unor structuri instituționale noi și nu generează cheltuieli suplimentare semnificative pentru bugetul public. Aplicarea va fi realizată de autoritățile publice competente în limitele atribuțiilor și resurselor administrative existente. Mecanismul se integrează în procedurile instituționale deja aplicate și este conceput într-o manieră flexibilă, permițând Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, în coordonare cu Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării și Uniunea Producătorilor de Zahăr din Moldova, ajustarea cotei pe parcursul anului, în cazul apariției unor dezechilibre pe piață, cum ar fi riscul de penurie sau fluctuații semnificative ale prețurilor. Prin menținerea stabilității sectorului, proiectul poate avea un impact pozitiv indirect asupra veniturilor bugetare.
4.2	Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

	Implementarea proiectului nu implică cheltuieli suplimentare din bugetul de stat și nu necesită alocarea unor resurse financiare suplimentare. Mecanismul de administrare a contingentelor tarifare se integrează în procedurile administrative deja utilizate. Impactul financiar asupra bugetului public este neutru din perspectiva costurilor de implementare, cu potențial de efecte economice favorabile asupra veniturilor bugetare pe termen mediu și lung.
4.3	Impactul asupra sectorului privat
	Proiectul are un impact pozitiv asupra mediului de afaceri, prin instituirea unui cadru normativ clar, transparent și previzibil privind reglementarea importurilor de zahăr și funcționarea pieței interne a acestui produs. Prin stabilirea unui mecanism instituțional de administrare a contingentelor tarifare, proiectul contribuie la crearea unor condiții concurențiale echitabile pentru operatorii economici activi pe piața zahărului. Reglementările propuse permit corelarea volumului importurilor cu nivelul producției interne, al consumului și al stocurilor existente, reducând riscul apariției unor dezechilibre de piață generate de fluxuri comerciale necorelate cu necesarul real al pieței. Sectorul intern dispune de o capacitate cumulată de procesare de aproximativ 100 mii tone zahăr/an (cei doi producători — Sudzucker Moldova ~65% cotă și Moldova Zahăr ~35% cotă), consum intern de 63–67 mii tone/an și o producție medie multianuală 2019–2023 de circa 75 mii tone. În anii agricoli normali, producția internă acoperă consumul intern; deficitul a apărut excepțional în 2024 (secetă severă, producție 26,9 mii tone) și a necesitat importuri complementare, importate inclusiv de cei doi producători locali. Stocul prognozat la 1 ianuarie 2026 — 90 mii tone — asigură o autonomie de aproximativ 16,6 luni la consumul mediu de 65 mii tone/an, ceea ce indică absența oricărui deficit imediat de aprovizionare. Astfel, în 2026, suplimentar fluxului UE, datele operaționale confirmă importuri din Belarus (29 camioane, 603 tone, iar din 11 mai până în 20 mai 2026 – importuri de 437 tone din Serbia la un preț în mediu de 13,2 lei/kg fără TVA, semnal că presiunea importurilor preferențiale poate veni și din alte jurisdicții cu structuri de cost diferite. Măsura provizorie aplicată Serbiei (noiembrie 2025–aprilie 2026, 1 000 tone pentru 200 zile) a expirat la 27 aprilie 2026; piața este în prezent nereglementată din punctul de vedere al fluxurilor preferențiale CEFTA și CSI. Soluția echilibrată este administrarea pieței prin contingente, prin două instrumente complementare: (i) plafon anual de 3 000 tone pentru fluxul preferențial CEFTA/CSI (proiectul HG vizat), care abordează direct asimetria structurală — fluxurile CEFTA/CSI peste contingent sunt taxate la nivel general (75%); (ii) menținerea unei cote dedicate de 3 000 tone procesatorilor industriali din contingentul preferențial existent (OMC) cu posibilitatea de extindere a acestuia în limita cotei disponibile, pentru a asigura accesul echitabil al industriei alimentare la materie primă competitivă, fără drept de comercializare ulterioară pe piața internă (HG nr. 683 din octombrie 2025). Cele două instrumente nu se substituie, ci se completează: primul restabilește echilibrul pe canalele de distribuție/retail; al doilea garantează aprovizionarea procesatorilor industriali. Impactul fiscal al sectorului trebuie tratat ca interval, nu ca valoare unică certă: contribuția directă documentată este de cel puțin 100 mln MDL/an (demersul UPZM, aprilie 2025); impactul bugetar extins pe lanțul valoric este estimat de surse sectoriale la 420–600 mln MDL/an (UPZM, 2026). Pentru operatorii economici implicați în activități de import și distribuție, proiectul instituie reguli clare și transparente privind accesul la contingentele tarifare, bazate pe principii de nediscriminare și tratament egal. Mecanismul de administrare a contingentelor asigură accesul deschis al agenților economici la importuri în condiții transparente, reducând riscul unor practici discreționare sau al

	incertitudinilor administrative. Efectele asupra mediului de afaceri: ✓ pentru producătorii de zahăr – atât în cazul companiilor locale producătoare de sfeclă de zahăr, cât și de zahăr, dar și în cazul companiilor străine care investesc în sector va redusă presiunea concurențială generată de costurile mai mici a zahărului importat, fiind asigurat un nivel competitiv adecvat pe piață. ✓ pentru producătorii de sfeclă de zahăr – va fi asigurată continuitatea procesului de producere cu excluderea riscului diminuării cererii de materie primă și respectiv a suprafețelor cultivate. ✓ Pentru importatorilor și distribuitori – va fi asigurat accesul la contingentul preferențial de import de zahăr. ✓ Pentru procesatorilor industriali – va fi asigurat accesul atât la materia primă importată, cât și cea produsă la nivel local, fără majorări semnificative a prețului cu scopul asigurării capacității continue de procesare, ✓ Pentru consumatorilor finali – nu vor fi afectați, întrucât proiectul vizează doar administrarea importurilor cu scopul asigurării unui echilibru între importuri și producerea locală conform necesarului de consum la nivel național. La fel, nu sunt anticipate creșteri de costuri care ar avea impact asupra consumatorilor.
4.4	Impactul social
	Proiectul de hotărâre are un impact social pozitiv, prin contribuția sa la menținerea stabilității unui sector agro-industrial cu relevanță economică și socială pentru numeroase comunități rurale din Republica Moldova. Industria zahărului reprezintă un lanț economic integrat care include producția agricolă de sfeclă de zahăr, activitățile de procesare industrială și rețeaua de distribuție a produsului finit. Funcționarea stabilă a acestui sector susține menținerea unui număr semnificativ de locuri de muncă directe și indirecte, contribuind la stabilitatea veniturilor populației din mediul rural și la reducerea riscurilor de depopulare a zonelor agricole. Reglementarea importurilor de zahăr prin instituirea unui mecanism transparent de administrare a contingentelor tarifare contribuie la menținerea activităților economice în agricultură și în industria de procesare, facilitând continuitatea relațiilor economice dintre producătorii agricoli, unitățile industriale și operatorii din lanțul de distribuție. Stabilitatea sectorului are implicații sociale directe asupra comunităților locale în care sunt amplasate unitățile de producție și asupra fermierilor implicați în cultivarea sfeclei de zahăr. Menținerea cererii pentru materia primă agricolă și continuitatea activităților industriale contribuie la stabilitatea veniturilor populației implicate în acest sector și la menținerea activităților economice în zonele rurale.
4.5	Impactul asupra mediului
	Proiectul nu generează impact negativ asupra mediului. Reglementările vizează administrarea importurilor și monitorizarea pieței, fără a implica modificări ale proceselor tehnologice sau extinderea capacităților industriale. Menținerea sectorului poate avea efecte indirecte pozitive asupra gestionării durabile a terenurilor agricole și valorificării subproduselor pentru producerea energiei regenerabile.
4.6	Alte impacturi și informații relevante
	Nu este aplicabil.
5.	Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
	Proiectul nu aduce atingere normelor și regimurilor aplicare în raport cu UE și nu transpune acte UE. Măsurile propuse sunt fundamentate pe circumstanțe economice, și sunt argumentate inclusiv din perspectiva comerțului cu UE.

6.	Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ
	În conformitate cu prevederile Legii nr. 100/2017, Legii nr. 239/2008 și Hotărârii Guvernului nr. 967/2016, proiectul a fost supus procedurii de avizare interinstituțională și consultare publică. Totodată, în vederea asigurării transparenței decizionale proiectul a fost plasat pe pagina particip.gov.md, accesibil la linkul https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/16489. Urmare avizelor recepționate, proiectul inițial a fost rechemat din procesul de avizare pentru consultarea acestuia cu mediul de afaceri implicat în industria de procesare a zahărului și respectiv ajustarea conform propunerilor companiilor și industriilor corespunzătoare. Consultările au avut loc la data de 6 mai pe platforma CCI, cu participarea conducerii MDED, deputaților Parlamentului RM, mediului de afaceri - 2 asociații și 11 companii (importatoare de zahăr, producători de zahăr, procesatori) și a mass-mediei. În cadrul consultărilor au fost discutate potențialele riscuri și impactul importului pentru industria națională producătoare de zahăr și pentru procesatori, fiind agreat asupra necesității corelării volumelor de import cu producția internă, consumul și stocurile existente. Prin urmare, a fost agreat asupra stabilirii contingentului preferențial la import de zahăr prevăzut de HG propusă, cu examinarea posibilității includerii zahărului/ unor categorii de zahăr în regim destinație finală pentru industria procesatoare. Proiectul HG a fost ajustat conform celor agreate în cadrul consultărilor și avizelor recepționate de la instituțiile de resort, precum și de la CCI.
7.	Concluziile expertizelor
	Prezentul proiect a fost elaborat în regim prioritar, în temeiul art. 30 alin. (2) și art. 38 alin. (3) din Legea nr. 100/2017, având în vedere necesitatea intervenției operative pentru stabilizarea pieței interne a zahărului. Proiectul a fost fi supus procedurii de avizare interinstituțională. În ansamblu, actul normativ propus instituie un mecanism transparent și proporțional de administrare a importurilor de zahăr, menit să asigure funcționarea echilibrată a pieței interne, să consolideze stabilitatea sectorului agro-industrial și să contribuie la protejarea intereselor economice ale Republicii Moldova. Concluzia avizului juridic al Ministerului Justiției: <i>Sub aspectul intenției de reglementare, potrivit autorilor, proiectul de act normativ a fost elaborat în scopul instituirii unui cadru normativ clar și predictibil privind reglementarea importului preferențial de zahăr în Republica Moldova, prin stabilirea unui mecanism de administrare a acestuia în baza contingentelor tarifare.</i> <i>Intervenția normativă propusă urmărește asigurarea unei funcționări echilibrate și stabile a pieței interne a zahărului, prin corelarea volumului importurilor cu nivelul producției interne, al consumului și al stocurilor existente, precum și prin instituirea unor mecanisme transparente și nediscriminatorii de acces la import pentru operatorii economici.</i> Concluzia expertizei anticorupție: Autorul a prezentat sinteza avizelor parvenite în cadrul procesului de consultare publică a proiectului de către autoritățile responsabile de implementarea prevederilor conținute în proiect/instituțiilor interesate, fapt ce denotă aspectul definitiv al acestuia și întrunirea condițiilor stabilite de prevederile art.28 din Legea nr.82/2017. În procesul de promovare a proiectului, au fost respectate rigorile de asigurare a transparenței decizionale statuate de prevederile art.8 lit.a)-d) din Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional. Nota informativă a proiectului a fost structurată potrivit exigențelor de tehnică legislativă statuate de prevederile art.30 lit.a)-f) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative. Analiza prevederilor propuse, denotă unele deficiențe ce pot condiționa disfuncționalități ale proceselor administrative reglementate și multiple riscuri de corupție aferente i) inițierii procedurii de ajustare a contingentelor, ii) termenelor administrative relevante,

	iii) omiterii reglementării metodologiei de determinare a necesarului intern de zahăr. <i>Implementarea prevederilor propuse, poate contribui la realizarea interesului public vizat de proiect, fapt care nu este detrimentul interesului public general (în sensul prevăzut de prevederile Legii integrității nr.82 din 25 mai 2017), în condițiile revizuirii potrivit recomandărilor vizate în compartimentul III al prezentului raport de expertiză anticorupție.</i> Reieșind din recomandările expuse în avizele Ministerului Justiției și CNA, precum și avizele repetate, proiectul HG a fost revizuit și ajustat corespunzător.
8.	Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent
	Proiectul se încorporează în cadrul normativ existent în domeniul reglementării activității comerciale externe și al administrării regimurilor vamale aplicabile produselor agricole, fără a genera conflicte sau suprapuneri normative. Reglementările propuse sunt elaborate în temeiul Legii nr. 1031/2000 și sunt corelate cu prevederile Codului vamal. Implementarea nu necesită modificarea sau abrogarea altor acte normative în vigoare.
9.	Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ
	Prezenta Hotărâre va intra în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, pentru a permite aplicarea imediată a măsurii propuse, care va permite monitorizarea importurilor de zahăr în Republica Moldova din țările precum Serbia, Belarus sau Federația Rusă și va diminua riscul perturbării pieței zahărului. În ultimele luni, se constată o creștere a fluxului de import din Belarus (aproximativ 603 tone), import efectuat de un singur trader, și din Serbia, din 11.05.2026 până la data de 20.05.2026 au fost importate 437 tone de zahar alb, cu un preț de import de 13,2 lei/kg (fără TVA). Ministerele vizate vor asigura schimbul de informații instituțional și vor monitoriza evoluția pieței interne. Aplicarea se va realiza în cadrul competențelor instituționale și resurselor administrative existente.

**Viceprim-ministru,
Ministru**

Eugeniu OSMOCHESCU